

DOPIS OTCE GENERÁLA KE SLAVNOSTI PANNY MARIE NEPOSKVRNĚNÉ

07/12/2014 Generální správa

L.J.C. et M.I.

Milí bratři obláti,

V den, kdy slavíme svátek Panny Marie Neposkvrněné, vám přeji všechno nejlepší!

“Došli k přesvědčení, že kdyby bylo možné vychovat horlivé, nezištné, hluboce ctnostné kněze, jedním slovem apoštolské muže, kteří by poté, co by se sami nechali prodchnout nutností napravit sama sebe, se vši silou pracovali na obrácení ostatních, byla by naděje, že se brzy podaří přivést zbloudilý lid k jeho tak dlouho zanedbávaným povinnostem.” [i]

Předmluva sv. Evžena ke Konstitucím je pro nás dojemnou výzvou, která zároveň vyjadřuje jistotu, že pokud by apoštolští muži byli skutečně přesvědčeni o důležitosti své formace pod vlivem Ducha Svatého, tedy „transformace“, a byli si hluboce vědomi toho, že k hlásání evangelia potřebují být oni sami reformováni, došlo by k znatelnému probuzení víry i u ostatních lidí. Tato zakladatelova výzva, kterou se teď necháme inspirovat, našla ohlas v Kapitule z r. 2010: ve výzvě k hlubokému osobnímu a komunitnímu obrácení k Ježíši Kristu. Je zároveň pobídkou, abychom z lásky ke svému poslání (misi) nově a ještě hlouběji přijali do svých životů Radostnou zvěst. Kvalita evangelizátorova života je tím nejlepším prostředkem k hlásání evangelia.

Letošní slavností Panny Marie Neposkvrněné zahajujeme druhý rok oblátského Triennia zamýšleného jako příprava na oslavy dvousetletého výročí našeho založení coby Misionářů z Provence. Triennium je nám skrze svá setkání ke sdílení víry a skrze znaky naší konverze nabízeno jako nástroj, který nám má pomoci otevřít svůj život proměňující síle milosti. [ii]

Tento druhý rok je soustředěn na téma: «Nový Duch: **Formace**, která trvá po celý život» a zároveň na náš řeholní slib **chudoby**. Setkání ke sdílení víry by nám měla pomoci pochopit, že každý oblát je volán k tomu, aby se Boží milostí nechal formovat po celý svůj život. Bůh je umělec, který se dotýká našeho života a otevírá ho, tvaruje nás a pomáhá nám, abychom rostli v tajemství osoby Ježíše Krista. Konstituce 47 nám pod názvem 'Neustálá konverze' říká: «*Formace směřuje k celistvému růstu osobnosti. Trvá po celý život a přivádí každého k tomu, aby přijal sám sebe takového, jaký je, a stal se tím, kým je povolán se stát. Formace předpokládá neustálé obrácení se k evangeliu a uschopňuje nás k tomu, abychom byli stále*

ochotni učit se a měnit své postoje, a tak mohli odpovídat na nové požadavky doby». [iii] Tím, že budeme jako bratři obláti sdílet svou víru a své obrácení proměňovat v konkrétní skutky, posílíme svůj závazek k růstu v milosti po celý svůj život.

Druhý rok našeho Triennia nás také vybízí k tomu, abychom se zamysleli nad tím, jak prožíváme svůj slib **chudoby**. Nedávno jsem požádal jednoho laického misiologa, který žije oblátské charisma, aby mi dal nějaké moudré slovo týkající se misie a evangelizace. Bez váhání mi odpověděl: «*Louis, efektivní evangelizace se uskutečňuje skrze vaše svědectví slibu chudoby. V Církvi byli vždy evangelizátory a reformátory ti, kdo žili v duchu chudoby*». Jsme pohrouženi do materialistické společnosti a naše srdce tak neustále prahne po předmětech ke konzumaci, po věcech, které stimulují naše potřeby a posilují naše ega. Prosme Boha o milost, abychom dokázali přijmout evangelní a prorockou chudobu tak, aby jen Bůh byl naším opravdovým pokladem (*Mk 12, 30-31 ; Mt 6, 33; Mt 13, 44-46*). Stejně jako jsme to dělali po celý uplynulý rok, chceme si i nyní, během druhého roku Triennia, v odpověď na Boží milost, vzájemně vyměňovat zkušenosti a vykazovat konkrétní znaky obrácení.

Bratři obláti, jsem přesvědčený o tom, že Bůh naší Kongregaci prokazuje zvláštní přízeň a že v Kapitule z r. 2010 a skrze dvousetleté výročí našeho založení nám dává jedinečnou příležitost milosti. I když účastníci Kapituly z r. 2010 neměli přímo na mysli naše dvousetleté výročí, Duch sv. nás vedl tak, abychom si tehdy za své téma zvolili to, které nám navrhla Interkapitula v r. 2007: výzvu k hlubokému osobnímu a komunitnímu obrácení k Ježíši Kristu. Tato výzva se stala mandátem, který Kapitula dala Centrálnímu vedení, ale i celé Kongregaci! Co by tedy mohlo být ještě důležitější, podstatnější, vitálnější pro náš misijní život zasvěcených osob? Tím, že nás Duch sv. vyzývá k obrácení, nás vede a připravuje na to, abychom byli věrní svému misijnímu poslání.

Jak nám v osmdesátých letech vysvětlovali otcové Elizondo a Sullivan [iv], máme v současné době před sebou jako Kongregace trojí volbu: **zemřít, stagnovat nebo se znovu zrodit**. Kapitula z r. 2010 se potvrzením výzvy k obrácení rozhodla pro volbu znovuzrození Kongregace. Jsme voláni k tomu, abychom řekli ne smrti a ochabnutí a abychom se skrze Ducha, který tvoří všechny věci nové, nechali oživit v oblátském charismatu a byli připraveni a ochotni převzít obtížná poslání (misie) a v kontextu současné doby – a to říkám zcela úmyslně – také poslání nebezpečná mezi chudými a opuštěnými. [v]

Je pravda, že v současné době prožíváme jako Kongregace všechny tři skutečnosti: smrt, ochablost i znovuzrození.

1) Smrt. Na těch místech, kde obláti přijali svůj zánik a smrt, Kongregace umírá. Celá Kongregace je solidární s těmi obláty, kteří zániku čelili, někdy jde o celé země. Děkujeme Bohu za život a oblátské poslání, které tam v minulosti tak silně vyzařovaly, ale dnes vyhasínají. Vyjadřujeme úctu před misijními dějinami a dynamismem, které na některých místech charakterizovaly oblátský život. Jak jsem napsal loni u příležitosti dnešní slavnosti, nepřijímám ale „teorii smrti“, která tvrdí, že na některých místech jsme už své poslání naplnili a že nás tam tedy Církev už nepotřebuje, a my tak můžeme v klidu zemřít. **[vi]** Církev potřebuje zasvěcené osoby, které by žily oblátské charisma, protože chudí a opuštění jsou i tam stále mezi námi a potřebují slyšet evangelium. To činíme ve spolupráci s ostatními lidmi, kteří žijí oblátské charisma, jako jsou např. asociovaní, Přátelé sv. Evžena, Přátelé oblátů, Mazonodovská rodina, Misijní asociace Panny Marie Neposkvrněné a mnoho dalších.

2) Stagnace. Někteří obláti a některé jednotky vstoupili do druhé, té nejsnazší, volby: stagnace. To je pohodlné řešení, které zachovává oblátský jazyk, ale bez misijního obsahu a přijímá ducha světa. Je to volba průměrnosti v tom nejhorším smyslu, která možná přitáhne pár posledních vlažných členů, kteří u nás hledají pohodlné útočiště před skutečným světem. Volba stagnace se projevuje především ve vztahu k poslání (misi). Ve své zprávě na Generální kapitule v r. 2010 použil pro tuto situaci otec generál ničící slovo „nehybnost“. **[vii]** Když už správná jednotka nemá žádné společné známé jasně vyjádřené a svými členy přijaté poslání, je ve stagnaci. **[viii]** Existuje několik znaků, které vypovídají o tomto chybějícím misijním nadšení: snaha o zachování osobních služeb, osobních projektů a silný individualismus. Jelikož neexistuje žádný společný misijní plán s vytyčenými prioritami, převládají osobní zájmy, vybírané bez společného rozlišování a bez ohledu k našemu charismatu. Chybějící misijní identita má ve stagnující jednotce negativní důsledky, které způsobují, že se naší služby užívá k osobnímu prospěchu: např. osobní finanční prostředky a jiný osobní majetek, které nejsou sdíleny s komunitou. Často pak takový oblát vyhledává svou vlastní práci, např. v diecézi, která mu tyto výhody nabízí, nebo si volí vyučování, které mu poskytuje velmi samostatný život. Osobní kariéra je tak naplánována a Kongregace slouží jen jako odrazový můstek k materialistickému životu prodchnutému svěťáckým duchem.

V jednom projevu na interkapitulním setkání řekl 10. května 1984 o. Jetté toto: *„Kongregace není odrazovým můstkem k uskutečňování osobního charismatu ani svých soukromých plánů. Je tomu úplně naopak: když člověk do Kongregace vstupuje, musí být připravený zcela se dát k dispozici Kongregaci, aby tak mohl konat takovou službu*

evangelizace, kterou mu ona svěřila." **[ix]** Bohužel musím říct, že tato jeho slova jsou pro nás platná i dnes, což je znakem našeho ochabování. V těchto slovech vidíme, jak velmi životodárný je slib poslušnosti k tomu, abychom čelili ustrnutí a přispívali ke společnému misijnímu projektu.

V této druhé volbě ustrnula misijní vize a lze také říct, že se opustil i závazek řeholního života. Je to výsledkem nedostatečné misijní horlivosti a zároveň chybějící jasné identity řeholního života. Nejpodstatnějšími hodnotami zasvěceného života jsou pro nás čtyři sliby, život modlitby a život v apoštolské komunitě. **[x]** V jednotkách, které stagnují, se sice skládají sliby, ale neexistuje v nich prorocké svědectví a někdy se dokonce tolerují i pohoršující proti-svědectví; osobní i komunitní modlitba mizí kvůli různým ideologickým důvodům nebo dokonce z nedostatku víry; komunitní život se omezuje na žití v hotelu nebo na život o samotě někde na faře nebo ve svém domě. Tyto ochabující jednotky a tito ustrnulí obláti buď už nechápou zasvěcený život, nebo k němu ztratili úctu, což někdy bývá i důsledkem krize víry, která započala v 70. letech. Podstatné hodnoty našeho povolání mizí bez boje v důsledku světáckého ducha, snahy o zdánlivou efektivnost, údajně vhodných rozhodnutí a aktivismu. Osobní úspěch a osobní uspokojení vázané na vlastní preference – „*v této službě se cítím dobře*“ – jsou důležitější než společný misijní plán, než komunita a než poslušnost. Řeholník odkazuje jen k sobě samému, je pohlcen sám sebou a uskutečňováním svých osobních projektů.

Je i mnoho dalších znamení a důsledků ochabování. Když stagnuje oblátský život, degenerující jednotky se stávají volnými asociacemi autonomních kněží a bratří. Ochabování znamená také lhostejnost nebo dokonce nepřátelství vůči novým povoláním, protože v těchto jednotkách nejsou Kongregace a řeholní život ctěny anebo je obláti nemají opravdově rádi. Je tu lhostejnost vůči povolání bratří, protože povolání bratří zasvěcených Bohu pro misii se už nechápe. **[xii]** Ve svém nedávném listě k Misijní neděli papež František napsal několik provokativních slov, která by v nás měla vzbudit otázky: „*Mnoho míst na světě trpí nedostatkem povolání ke kněžství a zasvěcenému životu. Často je to důsledkem chybějící nakažlivé apoštolské horlivosti v komunitách, kterým chybí nadšení, a už tedy nejsou přitažlivé. Radost evangelia se rodí ze setkání s Kristem a ze sdílení s chudými.*“

[xiii]

Ochabení je také charakteristické svým velmi slabým vnímáním přináležitosti ke Kongregaci. Oblát žijící podle tohoto modelu si myslí, že mu Kongregace musí všechno poskytnout a dokonce že si od ní může vzít všechno, co se mu hodí. Ke Kongregaci není nikdy velkorysý a štědrý a nikdy se neptá, jak by jí mohl pomoci a jak podpořit. Když se

v tomto modelu o Kongregaci mluví, tak se říká „ona“, a nikdy ne „my“. Oblát se soustředí na to, „*co mi jsou oni povinni dát nebo udělat*“. Je opravdu tvrdé slyšet od staršího obláta: „*Po celý život jsem dělal to, co chtěli, abych dělal. Ted' si budu konečně dělat to, co chci já.*“ Zlost, zranění, zahořklost vyznívají v těchto větách jako výzva k tomu, aby byl takový oblát léčen a uzdraven. Když je smysl sounáležitosti s Kongregací slabý, obláti s námi sice zůstávají, ale jen dotud, dokud dostávají to, co sami chtějí. Pokud jsou vyzýváni k tomu, aby dali něco ze sebe sama, nebo pokud jsou kritizováni za způsob svého oblátského života, odcházejí nebo se zařídí tak, aby žili sami a mohli si dělat své věci.

Je to velmi smutné. I přes výzvu k obrácení, kterou všem adresovala Kapitula z r. 2010 a kterou znovu vyslala Generální správa, na ni někteří obláti a některé jednotky neodpověděli a vstoupili do stavu stagnace nebo smrti nebo k nim pomalu, ale jistě směřují.

3) Znovuzrození. Je tu ještě třetí a skvělá volba: znovuzrození v charismatu sv. Evžena. Vede nás Duch svatý, sténá v nás jako žena při porodních bolestech, které ale přinášejí nové zrození. Tato výzva proměňuje ty obláty a ty správné oblátské jednotky, které se Bohem nechají vést k misijnímu životu, životu zasvěcenému a věrnému našemu charismatu, nechají se vést k prorockému svědectví našich čtyř slibů, k smysluplnému životu bratrského společenství (communia) a k autentickému životu osobní a komunitní modlitby. Vede nás i výzva k obrácení pocházející z Kapituly r. 2010. Naléhavě nás vybízí k tomu, abychom se vzdali touhy po vlastním uspokojení, nehybnosti a lhostejnosti, a přispěli tak k znovuoživení Kongregace, k životu s novým srdcem, v novém duchu, a stali se tak otevřenými k přijetí těch nejtěžších posláních (misií). Duch na nás vylévá charisma sv. Evžena, a tak nás přivádí k účasti na Božím poslání, k tomu, abychom nenechali nic nevyzkoušeného, abychom byli „... *připraveni obětovat veškerý svůj majetek, své talenty, svůj odpočinek, svou osobu a život z lásky k Ježíši Kristu, pro službu Církvi a k posvěcení bližních...*“ [xiv]

Na mnoha místech lze vidět znamení odkazující ke znovuzrození charismatu. Často například mladí obláti připomínají spolubratřím středního a pokročilého věku nezbytnost znovu společně objevit sílu a krásu charismatu, které se i oni sami kdysi zavázali žít. Jsou také jednotky, ve kterých se vedení rozhodlo zapojit všechny členy do náročného procesu vedoucího k vytvoření společného misijního plánu, inspirovaného naším charismatem, plánu, jehož cíle se soustředují pouze na několik společných priorit. Takový proces je velmi náročný pro samotné vedení jednotek, je velmi často kritizovaný, jelikož vyžaduje, abychom ve své práci činili často obtížná rozhodnutí a změny, abychom z trůnu sesazovali

své „posvátné krávy“, je to proces, který vyzývá všechny obláty k tomu, aby překračovali hranice, aby opustili své osobní služby a svá pohodlná místa, aby se stali opravdovými misionáři. Jednotky, které mají společnou vizi a poslání omezené na několik priorit, jsou jednotkami, ve kterých je život a misijní horlivost. Vyznačují se výrazným komunitním životem, je v nich radost a mají nová povolání. Obláti v těchto jednotkách slouží opravdu chudým a opuštěným. Jsou napřed ve vyhledávání nových misijních oblastí. Takové jednotky mají také velmi silný smysl pro evangelizaci, pro péči o spravedlnost, mír a integritu stvoření, mají katolickou spiritualitu, úctu k tradicím místních lidí a autentickou zbožnost.

Pokud to vedení podporuje a prosazuje, je v těchto apoštolských komunitách znovu onen duch, který tvoří nové věci. Je třeba znovu zdůraznit jednu věc: jestliže je znovuzrození Kongregace odpovědností každého obláta, pak charisma představeného hraje v obnově oblátského života klíčovou roli. **[xv]** Představený má mít charisma k tomu, aby oživoval místní komunity a povolával obláty k žití jejich řeholních povinností. Dodává oblátům odvalu k tomu, aby objevili krásu a radost, které se rodí z našeho hlubokého společného soužití jako bratří oblátů, které se pak stává zdrojem našeho poslání. Oblátská apoštolská komunita omládne, pokud je její společný život (communio) hluboký a odráží se i v základních hodnotách řeholního života: ve společném životě pod jednou střechou, společné modlitbě, společném jídle, společné rekreaci atd. Není pochyb o tom, že opravdu hladovíme po výraznějším společném bratrském životě, a to navzdory všem obtížím, které takový život obnáší. Je to dar Ducha svatého!

Výzva k obrácení nám také pomáhá znovu a hlouběji objevit smysl našeho zasvěceného života v každém z jeho tří rozměrů: čtyři sliby, život víry a apoštolská komunita. **[xvi]** Pokud jde o sliby, v této oblasti jsme se už dotkli dna, i když stále ještě procházíme krizí, co se týče slibu **čistoty**. Tento slib je pro naši obnovu klíčový, jelikož se podstatně dotýká lásky. Papež nás provokuje svou otázkou, jestli se z nás, řeholníků, stali zahořklí a cyničtí staří mládenci nebo jestli jsme muži plnými života, štědrými a radostnými ve své službě Bohu, chudým a ve svých apoštolských komunitách. Pokud znovu objevíme mystický rozměr slibu čistoty, obnovíme zcela svůj život soustředěný na hluboký vztah k Ježíši Kristu, středu našeho života. Čistota jako svobodná a radostná odpověď na Kristovo speciální pozvání **[xvii]** se žije kontemplativním rozměrem modlitby a utužuje autentický význam naší oblacy. To pak přináší misijní plody, jelikož vztah ke Kristu činí obláty štědrějšími, ochotnějšími k práci v obtížných posláních (misiích) a schopnějšími žít společně v apoštolských komunitách. **[xviii]**

Duch přivádí obláty také k tomu, aby hlouběji vstoupili do slibu **chudoby**, který je pramenem nového života. Svatý otec nás bez ustání vybízí k obrácení k prostému životnímu stylu, k evangelní chudobě, ke sdílení všeho s komunitou a ke ztotožnění se s Ježíšem. Chudoba vyjadřuje naši vzájemnou solidaritu a závislost jedněch na druhých; je tedy pro apoštolskou komunitu naprosto nezbytná.

Chudoba, tak jak ji vidíme u Ježíše, který na kříži vyprázdnil sebe sama, je také v úzkém vztahu ke slibu **poslušnosti**. Pokud tento slib žijeme jako jeden z prvků našeho obrácení se k Ježíši Kristu, přináší nám život a svobodu. Dodává sílu oblátům, kteří se dávají k dispozici k tomu, aby s odvahou sv. Evžena překračovali různé hranice, aby se sami nechávali zocelovat novými a těžkými výzvami, které před nimi stojí, když jsou povoláni a posíláni k misii. Je to obtížné – i když obět k životu patří – a přesto obláti, kteří se odvážili k plnému žití slibu poslušnosti a oblace sebe samých, nacházejí štěstí a jsou sami překvapeni bohatstvím života, které z nich vyvěrá.

Měl jsem také velikou radost, když jsem slyšel svědectví starších oblátů, kteří s odvahou a věrností žili svůj slib **vytrvalosti**, náš oblátský speciální slib. Jejich život věrnosti, kterou navíc mají rádi, je prorocký a pro celou Kongregaci je hlubokým požehnáním. Děkuji každému z vás, kteří jste v milosti svého povolání vytrvali navzdory všem těžkostem. Spolu s o. Jettém se i já s hořkostí a smutkem ale dívám na to, že mnoho oblátů nežije s patřičnou hloubkou věrnost a vytrvalost ve svém řeholním životě. I nadále je mnoho oblátů, kteří své závazky jednoduše opouštějí navzdory svému slibu vytrvalosti. [xix]

Jsou mezi námi ale i znaky života, který víc odpovídá na podněty Ducha. Řeknu vám tajemství: jsou to **mladí** napříč celým oblátským světem, kteří nám tato znamení dávají, kteří jsou opravdu napojeni na oblátské charisma s tvůrčí silou a zanícením. Duch svatého Evžena zapaluje jejich srdce! Také mnoho laiků a členů sekulárních a řeholních institutů přijímá oblátské charisma a žije jeho dynamičnost a vitalitu. Měl jsem to štěstí, že jsem se dokonce setkal s několika diecézními kněžími a biskupy, kteří nacházejí smysl své služby v oblátském charismatu! Láska ke sv. Evženovi přítomná mezi mladými a laiky a jejich svědectví ovlivňuje a obnovuje obláty, kteří jsou v pokušení ochablosti. Evženovo obrácení, jeho setkání se Spasitelem na kříži, jeho láska k Ježíši, blízkost chudým, jeho oddanost Církvi a Panně Marii... to je jen několik aspektů, které jako silný magnet přitahují lidi k oblátskému charismatu.

Obláti a jednotky, kteří se snaží o nalézání nových misijních směrování a podporují společný apoštolský život, jsou také činní v „kultuře **povolání**“, mají vůli setkávat se

s mladými tam, kde jsou. Pokaždé, když vidím radostné obláty se smyslem pro bratrství, obláty, kteří žijí v apoštolských komunitách, jsou blízcí chudým a žijí autentickou spiritualitu, vidím kolem nich také další mladé lidi, kteří si přejí k nám vstoupit nebo s námi spolupracovat na společném poslání (misii). Nemluví tady teď o číslech, ale o pevných celistvých mužích, kteří naslouchají Božím výzvám a kteří nehledají pohodlné hnízdečko, ale naopak život rušený láskou a službou, život zasvěcený Bohu.

Generální kapitula v r. 2016 bude velkým milníkem v životě naší Kongregace. Je to náhoda, že se odehraje právě v roce, ve kterém oslavíme dvousetleté výročí našeho založení? Myslím si, že je to opravdové znamení zcela speciální Boží lásky ke sv. Evženovi a k oblátům Panny Marie Neposkvrněné. Prosím, myslíte na Kapitulu ve svých modlitbách, aby se stala událostí naplněnou Duchem, aby její téma bylo dobré, provokující a inspirativní pro naše misionářské životy. Bude to jubilejní Kapitula a z ní, jak doufáme, vzejde nový život.

Mí bratři, Misionáři obláti Panny Marie Neposkvrněné, probudme se! Jsme voláni k hlubokému osobnímu a komunitnímu obrácení k Ježíši Kristu. Zavrhněme smrt a stagnaci. Zvolme si požehnání a život. Ať nám výzva sv. Evžena k tomu, abychom pro šíření Kristova království nenechali nic nevyzkoušeného, dovolí vystoupit ze své sebezahleděnosti a nehybnosti a nasměruje nás k horlivosti a lásce.

O této slavnosti chceme svěřit Kongregaci Panně Marii Neposkvrněné. Dívá se na nás a usmívá se, teď na počátku druhého roku našeho Triennia. Dává nám důvěru v to, že Duch, který v nás pracuje, dokáže v našich životech a v Kongregaci vykonat nekonečně více, než můžeme žádat nebo pochopit (*Ef 3,20-21*). Obracejme se k Panně Marii, aby se za nás přimlouvala, abychom se neocitli ani ve stavu umírání ani ve stagnaci, ale abychom byli naopak otevření vůči Boží milosti, a znovu se tak zrodili a obnovili v zapálenosti a lásce charismatu sv. Evžena. To bude tou nejlepší přípravou našeho dvousetletého výročí!

Laudetur Jesus Christus et Maria Immaculata!

Louis Lougen, O.M.I.

o. Louis Lougen, OMI

Tamatave, Madagaskar, o slavnosti Všech svatých 2014

[i] OMI K&P, Předmluva, 1825 rukopis

[ii] Dopis GP Kongregaci, 8. prosinec 2013

[iii] OMI K&P 47

[iv] Manuál animace

[v] srv.: Akta 35. Generální kapituly, "Obrácení" 2010

[vi] Dopis GP Kongregaci, 8. prosinec 2013

[vii] Zpráva GP na 35. Generální kapitule, str. 24 (anglické vydání)

[viii] srv.: P 7 d; Obrácení, str. 7

[ix] Zveřejněno v OMI DOCUMENTATION, č. 127/84, Červen 1984, str. 1-18 a v Fernand Jetté, OMI, Le Missionnaire Oblat de Marie Immaculée. Discours et Ecrits, 1975-1985, Řím 1985, str. 347 – Název této přednášky je "Réflexions sur la vie actuelle et future de la Congrégation".

[x] OMI K&P 11-44

[xi] Papež František; projev k Misijní neděli 2014 4

[xii] Dopis Kongregaci o bratřích, 17. únor 2014

[xiii] Papež František; Poselství ke Světovému dni misií, 2014, odstavec 4

[xiv] OMI K&P, Předmluva

[xv] Akta 35. Generální kapituly, "Obrácení" 2010

[xvi] OMI K&P 11-44

[xvii] OMI K&P 14

[xviii] OMI K&P 15 & 16

[xix] Apoštolský muž, str. 184